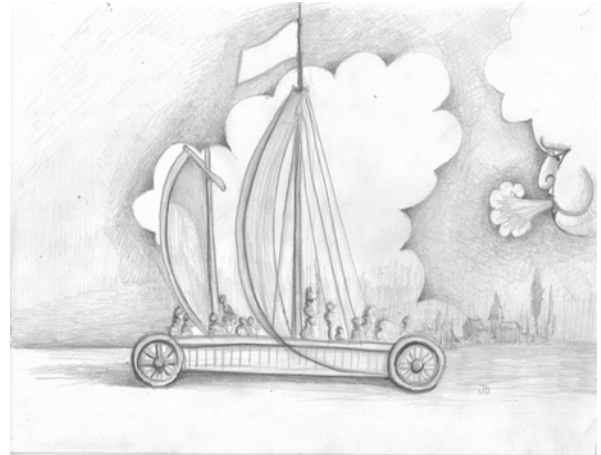

Zeven rampzalige uitvindingen

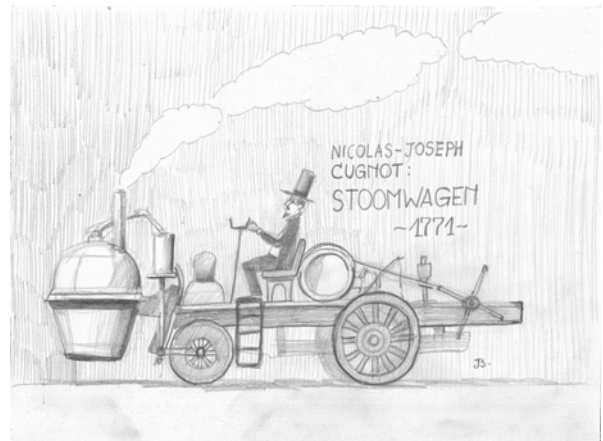
Jan Bauwens, juni 2015

1. De auto die de wereld onleefbaar maakt

Reeds vierduizend jaar geleden zouden de Egyptische farao's zich hebben verplaatst met zeilwagens die ook in Europa in trek waren in de achttiende eeuw en nog voor de stoomtrein bestond, bouwde de Fransman Cugnot een stoomwagen die zich in 1771 tegen een muur te pletter reed, waarop de uitvinder het gevaar van zijn geesteskind inzag en de productie ervan stopzette.

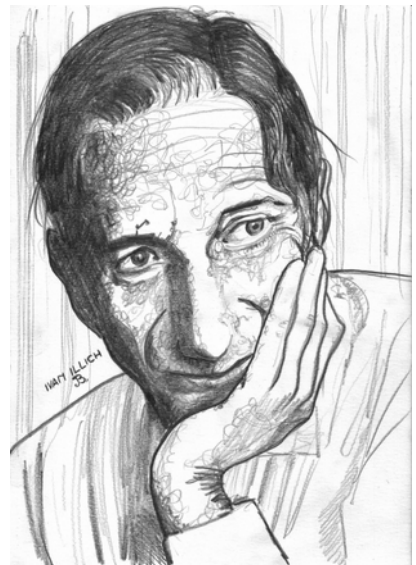
Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en onverschrokken is de mens: in 1806 bouwde een Zwitser een auto met verbrandingsmotor op waterstofgas en hetzelfde deden in 1862 de Belg Etienne Lenoir en in 1878 de Duitser Nikolaus Otto wiens zoon Gustav *BMW* oprichtte. In hun spoor: Daimler, Diesel, Benz en vele anderen.

De motor van een auto doet benzine, diesel of gas ontploffen en de resulterende beweging wordt op de wielen overgebracht terwijl de afvalstoffen via de uitlaat in het

milieu terechtkomen. Naast het autoverkeer zelf dat jaarlijks 1 miljoen mensen doodt en er 50 miljoen verwondt, zijn de winning van brandstof alsook het afval bijzonder problematisch. Het broeikasgas CO₂ is mede verantwoordelijk voor de opwarming van de aarde, diesel geeft fijnstof dat hart-, long- en vaataandoeningen veroorzaakt en dat bij ons verantwoordelijk is voor 5 percent van de ziektegevallen en benzine bevat het kankerverwekkende benzeen en giftige zwavelverbindingen. Voor bijvoorbeeld sporters is het vandaag een must om voor elke training buitenshuis de luchtzuiverheid te controleren op de site van de [IRCEL \(Intergewestelijke Cel voor Leefmilieu\)](#) .

Maar bestaan er rozen zonder doornen? Zijn die nadelen dan niet gerechtvaardigd? Immers: *time is money!* Tot spijt van wie het benijdt maar reeds in de zeventiger jaren van de vorige eeuw toonde de cultuurfilosoof Ivan Illich aan dat de auto als voertuig contraproductief is: bedoeld om ons tijd te laten besparen, blijken de kosten van de gemiddelde automobilist meer tijd te eisen dan ze hem kunnen doen besparen: laat de auto ons één uur per dag inhalen, dan moeten wij twee uur werken om hem te bekostigen — alleen voor mensen vanaf een bepaalde inkomensklasse dekken de baten de kosten. Hetzelfde geldt voor talloze andere automaten, zodat deze in wezen tijd overhevelen van de lagere naar de hogere

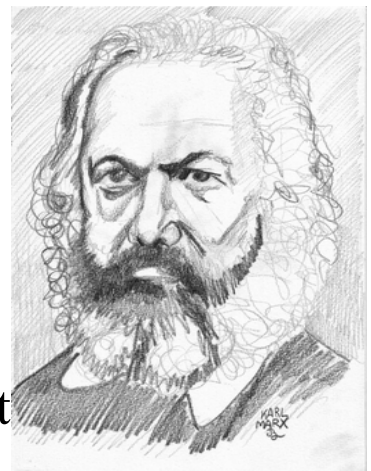
inkomensklassen. Tijd, energie, comfort, met andere woorden: levenskwaliteit én levenskwantiteit.

Afgezien daarvan is het een inrieste werkelijkheid dat het autoverkeer onze veiligheid en daardoor onze vrijheid en onze beweeglijkheid zwaar aantast en onze wereld feitelijk onleefbaar maakt. Kinderen zijn zich uiteraard niet bewust van de gevaren op de weg terwijl zij wel in drukke straten moeten opgroeien en de vergeeflijke overmoed eigen aan de jeugdijaren wordt in het licht van dit doodsgevaar fatale roekeloosheid. Ook ouderen moeten het bekopen: het verkeer maakt hun woonst tot een gevangenis omdat zij niet meer veilig de straat op kunnen. De voortdurende stress die gepaard gaat met een voorzichtigheid die niet mag falen, heeft een afmattende uitwerking op het leven zelf dat zich in een vreemde waanzin stort: men gaat berekende risico's accepteren, men weegt zijn veiligheid af tegen economische belangen en men schrikt er niet langer voor terug om een prijs te plakken op een mensenleven dat niet langer absoluut of onvoorwaardelijk waardevol is. De mens die de straat op gaat, weet dat hij een welbepaalde kans heeft om aan het verkeer geslachtodferd te worden. In België met zijn 11 miljoen inwoners vallen in het verkeer jaarlijks 800 doden, 5000 zwaargewonden en 50.000 lichtgewonden, wat betekent dat onze kans om ooit zelf te sneuvelen in het verkeer 6 op 1000 is, de kans op zware verwonding 3,5 percent en de kans op lichte verwonding 35 percent, zoals kan worden afgeleid uit de [statistieken verkeersslachtoffers](#) . Komt daarbij dat de automobilist een gevaar is voor zichzelf, alleen al omdat hij minder beweegt, daardoor dik wordt en allerlei ernstige kwalen ontwikkelt.

Ons paradijselijke Vlaamse landschap van weleer met zijn beemden en gaarden werd door de auto herschapen tot een dicht netwerk van straten, vaak enkel toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer en verstoken van voetpaden of fietspaden. De hele wereld is een autowegenweb geworden. Alle mensen leven in huizen die aan deze levensgevaarlijke straten palen; wij moeten ze betreden om in ons levensonderhoud te kunnen voorzien terwijl wij dat onmogelijk kunnen doen — het weze herhaald — zonder het risico om gewond te raken of om te komen, wat vandaag het lot is van zowat 40 percent van ons.

2. Het geld dat het onrecht in de wereld brengt

Karl Marx wees erop dat de perversie van de kapitalistische economie bestaat in de verwisseling van middel en doel: geld is een ruilmiddel maar door de jacht op winst is men het middel zelf gaan najagen. Waar men vroeger naar de markt trok met appelen om die daar te verkopen en met dat geld tarwe in te slaan, trekt men vandaag naar de markt met een som geld om terug te keren met een grotere som geld: eetwaren en andere goederen zijn nu de ruilmiddelen geworden. Als gevolg van die perversie worden eetwaren vernietigd om de prijzen de hoogte in te jagen of fabriceert men producten die meteen versleten zijn om de winsten op te drijven en het werk in de wereld te houden, terwijl het geld aanbeden wordt. Maar geld kan men niet eten en als puntje bij paaltje komt, is ongeacht wie bereid om al het geld van de wereld om te ruilen voor een

simpel brood. En is dat niet de toestand die zich vandaag voordoet op wereldschaal? Feitelijke schaarste maar ook onrecht brengen aan het licht dat de steeds omvangrijker fortuinen allerm minst gedekt worden door tastbare waren: hoeveel geld men ook in omloop brengt of naar zich toe trekt, de rijkdommen van de aarde kunnen er niet door vermeerderd worden zoals er zonder arbeid ook geen nuttige zaken kunnen worden voortgebracht.

De eerste munten droegen het bas-reliëf van de keizer als waarborg maar op geld staat vooralsnog geen naam zodat dieven tot vandaag vrij spel kregen. Die situatie dreigt drastisch te veranderen met de lancering van de idee om eerlang het contant geld af te schaffen. Bedrog en zelfverrijking zullen zich dan noodgedwongen verschuiven van het ruilmiddel naar de ruildaad of naar het proces van de vaststelling van waarde, schuld en krediet, wat wil zeggen dat de corruptie zich nog meer zal gaan situeren in legale machtsinstellingen zoals bijvoorbeeld degene die vandaag actief zijn in de immobiliënsector waar zij waardeloze grond goedkoop opkopen om deze vervolgens te verkavelen en duur te verkopen. Of instanties die ongecontroleerd en arbitrair jobs en dus levenslang lopende inkomens toekennen aan vrienden terwijl zij anderen ervan uitgesloten houden.

Het geld is zoals de zweep van toentertijd, zo beweren velen: omdat men het kan onthouden aan wie het nodig hebben, kan men de noodlijdenden tot slaven maken. Het geld turnt het goede in het kwade om waar het ten teken staat van rechten in plaats van verantwoordelijkheden en zo

bestaat het dat wie het reeds in overmaat bezitten, zichzelf nog meer verschaffen, terwijl wie het nodig hebben, in de kou blijven staan. In deze bijzonder verkapte perversie gaat het geld de plaats innemen van de nood zodat de geldbezitter gelooft zich te kunnen beroepen op een recht dat slechts toekomt aan noodlijdenden en om die reden geeft het geldwezen de vrije teugel aan het onrecht.

3. Massacommunicatie die de mens vereenzaamt

De konijnen in het veld die de bruine kleur hebben van de aarde, bootsen hun omgeving helemaal *niet* na; zij doen immers zelf geen enkele inspanning om zich aldus te verbergen: zij zijn bruin, heel eenvoudig omdat alle anders gekleurde konijnen door roofdieren werden opgemerkt en verslonden.

Als dan alsnog een vijand opduikt en één konijn merkt hem op, dan vlucht het weg en de andere volgen, ook deze die de vijand helemaal niet zagen. Zo volgt kuddegedrag dwingend uit onwetendheid omtrent de persoonlijke veiligheidssituatie: men verlaat zich op andermans zintuigen en reacties en daar is uiteraard helemaal niets op tegen.

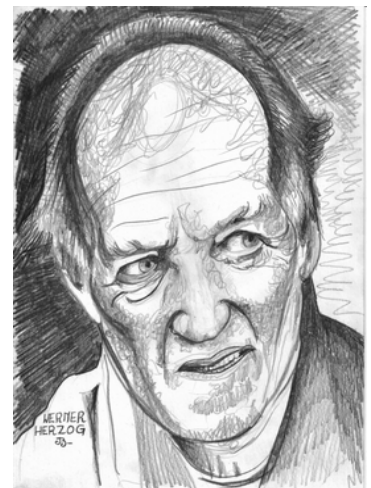
Na-apen is imiteren en imitatie is nep of *mimicry*: de zogenaamde nabootsing waarmee dieren zich pogen te handhaven terwijl ze daaraan tegelijk en onafwendbaar hun 'persoonlijkheid' opofferen of ontlenen. Een weerloze soort bootst een gevaarlijke na of een dier maakt zich onzichtbaar door onder te duiken in de kudde waarin allen eender zijn omdat zij allen elkander nabootsen.

Anders is het gesteld met de mens waar hij zich gedraagt als een aap terwijl hij helemaal geen aap is. Nabootsing in een reflex kan best efficiënt kuddegedrag zijn en het kan ook deel uitmaken van het leerproces maar naast deze bijzondere gevallen kan imitatie onder mensen alleen nog de vlucht voor de eigen verantwoordelijkheid beduiden. Mensen bootsen bewust en dus vrijwillig andere mensen na of ze pogen zichzelf als een na te bootsen voorbeeld te profileren. De keuze voor het ene of het andere heeft te maken met aanleg, gemakzucht, eerzucht en nog vele andere eigenschappen, tekorten en omstandigheden. Nabootsing is een exclusief menselijk gedrag omdat verantwoordelijkheidszin een exclusief menselijke eigenschap is — zij vergt immers een sterk ontwikkelde taal of dus de mogelijkheid om zich te verantwoorden. Dat iemand een ander nabootst, betekent in feite dat hij zich achter andermans verantwoordelijkheid gelooft te kunnen verschuilen en zo zijn na-aperij en voorbeeldgedrag vaker een vorm van (zelf)bedrog.

Wie anderen na-apen geloven ten onrechte terug te mogen keren naar het dier-zijn en wie het voorbeeld geven, trachten anderen wijs te maken dat het afstand doen van de

eigen verantwoordelijkheid mogelijk is en bovendien oké maar beide hebben zij een tekort aan zelfvertrouwen: diegenen die kuddegedrag vertonen maar ook en vooral diegenen die het voorbeeld geven en die derhalve een publiek van supporters nodig hebben. *Predikers* en *priesters* (letterlijk: *voorzeggers* en *vooraanstaanden* en dus telkens *voorbeelden*) lijken anderen te willen overtuigen van wat zij geloven maar in wezen willen zij slechts zichzelf overtuigen door aldus om de instemming van anderen te bedelen. Heel democratisch halen zij hun zekerheidsgevoel uit een hoog aantal 'instemmers' maar zij blijven wezenlijk in twijfel.

In elke cultuur vindt men priesters terug en gelovigen, predikers met hun publiek, helden en een volk dat hen tot voorbeeld heeft en dit noemen wij idolatrie. Met de opkomst van de massamedia en bij uitstek de televisie, heeft de idolatrie ontzaglijke proporties aangenomen en zo ook haar tegendeel, waarin de antiheld centraal staat

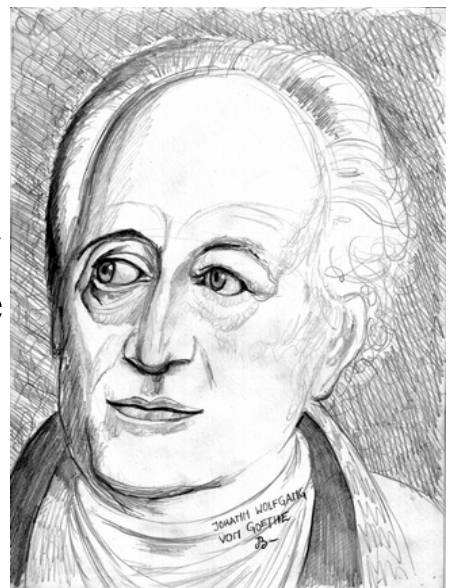

en waarin de aanbidding werd vervangen door de spot. Maar de uiteindelijke grond van de idolatrie of van de cultuur van voorbeelden en volgers is uiteraard de hysterie, zoals men ze bij uitstek verbeeld ziet in de visioenen van Kaspar Hauser in Werner Herzogs *Jeder für sich und Gott gegen alle* (1974): de mensheid die als een karavaan zonder kop of staart doelloos door de woestijn trekt. De ene volgt de andere maar niemand weet waarheen de kudde hen brengt.

Niet te verwonderen dat de voorbeelden — bij uitstek op Tv — om de haverklap veranderen: de leidraad geeft geen zekerheid en geen houvast daar hij slechts een mode is, een voorbijgaand verschijnsel, een immer veranderend project of dus de doelloosheid zelf, het ontbreken van een bestemming.

Het medium televisie is geen eeuw oud en bestaat in zijn bruikbare vorm amper zestig jaar. Vandaag wordt via Tv heel bewust gepoogd om grote massa's mensen te bewegen tot gewenste gedragingen en overtuigingen, wat er in feite op neer komt dat Tv vrijwel geheel in functie staat van propaganda en reclame. De ontzaglijke mogelijkheden tot het verbreiden van kunst, cultuur en wetenschap worden slechts met mondjesmaat benut en dit vooral omdat de vraag naar amusement onvergelijkbaar veel groter is dan de zucht naar het schone, het ware en het goede. Velen waarschuwen dat de kijkbuis nefast is voor de cultuur en voor de menselijke geest als zodanig omdat het medium leugens verspreidt maar ook omdat het de verbeelding fnuikt door alles in beeld te brengen en aldus de suggestie — de ziel van het kunstwerk — te verkrachten. *In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister*, zo immers dichtte Johann Wolfgang von Goethe. (1)

De daarop volgende en laatste zin van het gedicht in kwestie komt hier trouwens ook van pas daar hij verwijst naar de wet als bron van vrijheid en derhalve ook impliciet

naar de bandeloosheid als diepe oorzaak van verknechting:

*In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister,
Und das Gesetz nur kann uns Freiheit geben.*

Televisie als verknechting of verslaving ingevolge het ontbreken van de suggestieve kracht die de verbeelding prikkelt; de verbeelding als krachtbron van de geest die door de televisie wordt vermoordt, alsook uiteraard de kunst.

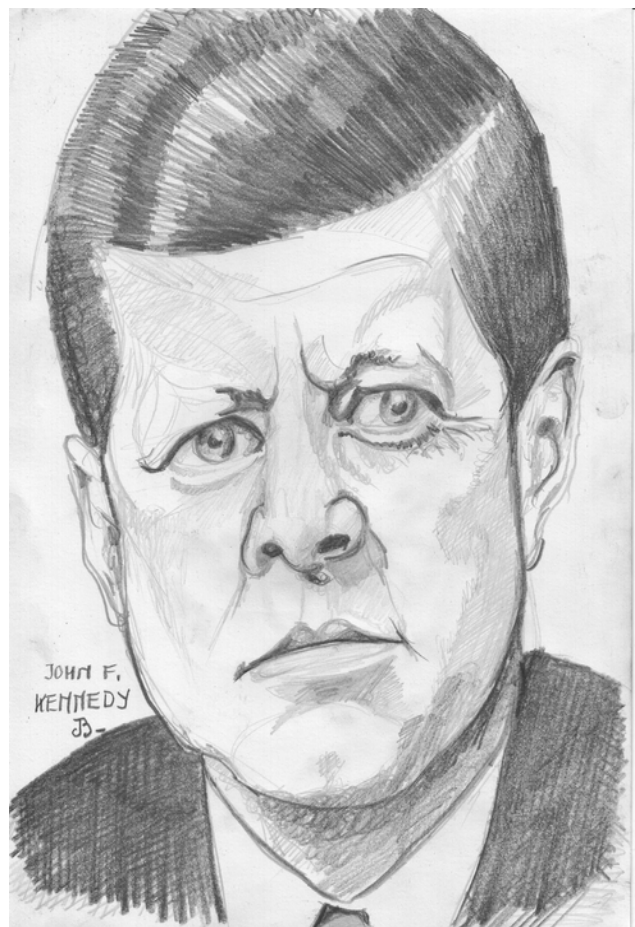
Van een nog recenter datum is het internet dat nog geen kwarteeuw bestaat: het bedrog benadert hier wel de perfectie daar het internet vooralsnog elkeen kan doen geloven in de onderlinge verbondenheid van allen met allen, terwijl exact het tegendeel het geval is: door 'bezoekerscijfers' en 'volgers' op de weblogs verkeert men in de illusie online met elkaar in contact te zijn terwijl ontelbare armen in de derde wereld tegen betaling voor bezoekers en voor volgers spelen door de klok rond niets anders te doen dan klikken op de betalende blogs. Het samenzijn in de schijnwereld van het internet is derhalve even fictief als de rijkdom van een vette bankrekening. Maar de zelfgenoegzaamheid waarin de beide toestanden resulteren, dreigt ons voorgoed het echte leven te ontnemen.

4. De democratie die de slavernij bestendigt

De volksheerschappij steunt op het gelijkheidsbeginsel maar er bestaat ook volkstirannie, zo waarschuwde onder meer Alexis de Tocqueville (1805-1859), en gelijkheid kan door vrijheid tenietgaan want gelijken worden alras ongelijk door wat ze in alle vrijheid doen. Bovendien is

heden de oorspronkelijke *directe* democratie vrijwel onmogelijk en dient het volk zich te laten vertegenwoordigen, wat in feite de volksheerschappij sterk aanvreet: volksvertegenwoordigers (die ook nog eens tot partijen behoren, die gebeurlijk bekend zijn of die macht en invloed hebben) worden verkozen door meerderheden die door hen gemaakt moeten worden, vaak met valse beloften; zij ontsnappen niet zelden aan de controle van het volk, worden corrupt en blijven aan de macht tot de volgende verkiezingen, ook als zij intussen niet langer gewenst zijn. Het is tevens perfect mogelijk dat een alleenheerser op democratische wijze aan de macht komt, zoals gebeurde met Adolf Hitler in 1933. En dat deze euvels de hedendaagse democratie volledig kunnen ondermijnen, kan men ook hier en nu zien gebeuren.

Om te beginnen met de grootste mogendheid en nota bene het zich alom opdringende toonbeeld van democratie en vrijheid, weet iedereen intussen dat bijvoorbeeld de Kennedy's hun verkiezingskapitaal vergaarden met onder meer de handel in de toentertijd in de Verenigde Staten verboden alcohol (1) en zoals uit het Watergate-schandaal mocht blijken, werd de kiescampagne van Richard

Nixon gefinancierd met onderwereldgeld (2): niet het volk regeert maar wel de maffia.

Met de 'Verenigde Staten van Europa' blijkt het niet beter gesteld, vooreerst omdat Europa *de facto* een dictatuur is, of hoe anders moet men een 'staat' noemen waarvan de bestuurders hun mandaten aan zichzelf toekennen? Maar vandaag is Europa vooral berucht omwille van de potsierlijke carrousel waarbij, onder de dekmantel van een internationale solidariteit, door haar corrupte politici voortdurend miljarden aan belastinggelden van het werkende volk worden overgeheveld naar de banken en dus naar een niet-werkende financiële elite. (3)

5. Plastic: onafbreekbaar afval dat alle leven verziekt

Vandaag vindt men aan de stranden alom ter wereld steeds meer vissen met een doodsoorzaak die tot voor kort geheel onbestaande was: verstikking door plastic. De kop van de vis blijkt vast te zitten in een plastic ring of de maag van het dier zit volgepropt met stukjes plastic. Ook steeds meer vogels en andere dieren delen dat trieste lot. En sinds kort spreekt men over de 'plasticsoep': een enorm gebied in het noorden van de Stille Oceaan waar door de beweging van de zeestromingen al het plastic afval samenklit tot een drijvend vuilnisbelt van 1,5 miljoen km² of zo'n 50 keer de oppervlakte van België maar sommigen schatten die oppervlakte nog tien keer groter — het gaat om meer dan 100 miljoen ton. Niet te verwonderen met een jaarlijkse plastic-productie van 300 miljoen ton, waarvan geen gram afbreekbaar is. En dit feit veroorzaakt het nog gevaarlijker fenomeen van de microplastics die intussen in de

voedselketen terecht kwamen — 'de verpakking zit vanbinnen' — en waarvan de gevolgen voor de gezondheid en voor het milieu nog niet te overzien zijn. En welke duivels zich ontbinden als bijvoorbeeld (grondstoffen voor) plastics al dan niet ingevolge ongelukken verbrand worden, is een nog schrikwekkender probleem; bij de Wetterse milieuramp van 4 mei 2013 werd slechts een tipje van die sluier opgelicht.

De massaproductie van plastic (PS en PVC) startte amper 70 jaar geleden bij BASF...

6. Insecticiden die de zeven magere jaren naderbij brengen

Wie herinnert zich niet het verhaal in [Exodus 10:1-20](#) over de plagen van Egypte waaronder de (achtste) plaag van de sprinkhanen die in een mum van tijd een hele oogst vernielen?

In 1939 ontdekte de Zwitser Paul Müller de werkzaamheid van het [in 1874 door de Duitser Othmar Zeidler ontdekte] beruchte DDT (dichlorodiphenyltrichloroethane). DDT doodt insecten want het is een neurotoxine maar helaas vergiftigt de stof ook het menselijke zenuwstelsel.

Paradoxaal genoeg ontving Müller voor zijn ontdekking de de Nobelprijs voor de Geneeskunde (in 1948).

In 1962 kloeg de biologe [Rachel Carson](#) het gebruik van DDT en van andere pesticiden aan in haar fameuze boek [Silent Spring](#) (— om te lezen: klik op de titel! — Nederlandse vertaling: *Dode Lente*, 1964 en 1972) en het gebruik van DDT werd in de jaren '70 in Europa verboden.

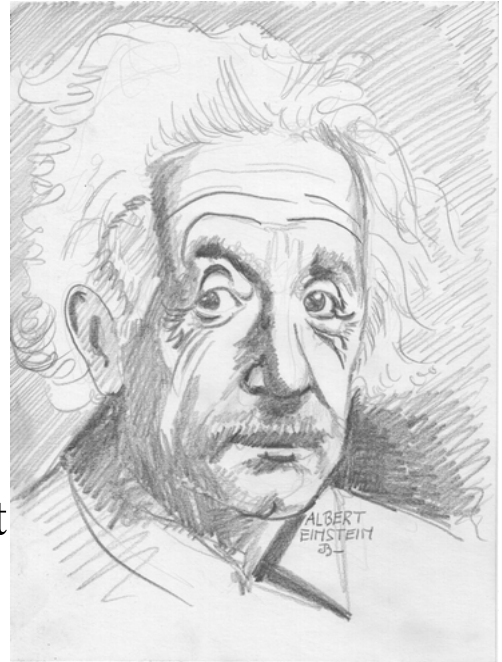
Ongelukkig genoeg werden de DDT-voorraden verkocht aan derdewereldlanden die het benutten bij de bestrijding van malaria (en bij de productie van ons voedsel?) Alvast worden sporen van DDT nog steeds teruggevonden in ons bloed.

DDT is slechts één van de vele insecticiden en de giftigheid ervan voor alle andere dieren en voor de mens is niet het enige nadeel: de insecten voor wie ze bedoeld zijn, worden er snel immuun tegen, met als gevolg dat de dosissen moeten worden opgevoerd (waaronder dan alle mensen en dieren behalve de te bestrijden insecten te lijden hebben) en dat steeds zwaardere vergiften moeten worden gebruikt zodat de gewassen zelf eronder lijden, wat men nu wil bestrijden door deze gewassen eerst genetisch te modificeren — een verregaande ingreep die al heel wat kritiek heeft uitgelokt. Het uiteindelijke resultaat is dat de pesticiden niet langer werken en dat het woekerende ongedierte vrij spel krijgt: de achtste plaag van Egypte keert dubbel en dik terug. Overigens speelt zich een gelijkaardig scenario af door het misbruik van antibiotica.

Maar op nog een heel andere manier dreigt zelfs hongersnood door het gebruik van pesticiden, want niet alle insecten vormen een bedreiging voor de plantenteelt: de bijen zorgen namelijk (naast een jaarlijkse productie van 1.383.000 ton honing) wereldwijd voor de bevruchting van één derde van de planten, en zij worden vandaag met uitsterven bedreigd. In de winter van 2012-'13 stierf in België een derde van de tamme bijenpopulatie en de toestand bij de wilde bijen is nog dramatischer...

7. Kernenergie die land en zee heeft besmet tot in de eeuwigheid

Bij de splitsing (of de samenvoeging) van atoomkernen in kerncentrales (en bij het laten ontploffen van een atoombom) komt volgens de beroemde formule $E=mc^2$ van Albert Einstein een enorme hoeveelheid warmte vrij die dan (bijvoorbeeld via stoomturbines) kan worden omgezet in elektriciteit en dit heet *kernenergie*.

Bij die opwekking van warmte uit atoomkernen ontstaat ook *kernafval* dat radioactief is (koelwater, filters, verpakking...), wat wil zeggen dat het straalt en die straling kan heel lang aanhouden en ook dodelijk zijn.

Men weet niet waar men dat afval kwijt kan en zo bijvoorbeeld werd tussen 1971 en 1982 meer dan 74.000 ton afval met in totaal 47,5 petabecquerel aan radioactiviteit in vaten in het Kanaal gedumpt op 800 km ten Zuidwesten van Land's End nabij Cornwall. In 1995 bleken die vaten lek en zij verontreinigen de zee.

Op de bodem van de oceanen alom ter wereld liggen momenteel duizenden ton met vaten van radioactief afval te lekken: de VS en Europa dumpten in de Grote en in de Atlantische Oceaan, de Sovjets dumpten op Nova Zembla waar kernproeven plaatsvinden, in de aanpalende zeeën, in

de Japanse Zee en in de Noordelijke IJszee. Pas 20 jaar geleden werd het dumpen van nucleair afval in zee verboden en het wordt nu voorlopig ondergronds opgeslagen, al is ook dat helemaal niet veilig.

De twee Belgische *kerncentrales* (met 4 reactoren in Doel en 2 in Tihange) zorgen voor ruim de helft van de elektriciteit. (Ter vergelijking: de Nederlandse centrale in Borssele levert amper 3,9 pct. van de Nederlandse stroom). Er zijn voortdurend meldingen van lekkages in kerncentrales alom ter wereld en onder de bekend geworden ongelukken is dat van 26 april 1986 in Tsjernobyl, nu een radioactieve spookstad nabij Kiev, hoofdstad van Oekraïne waar momenteel oorlog woedt. Tijdens de ramp zelf trok een radioactieve wolk over gans Europa, waarbij 40 percent van het Europese land gevaarlijk besmet werd, gevolgd door een epidemie van vooral klierkankers die aan honderdduizenden het leven kostten. Toenmalig verantwoordelijk minister Miet Smet beloog de Belgische bevolking met het verhaal dat er geen enkel gevaar was voor de volksgezondheid terwijl tot in Schotland de schapen doodvielen en zij beval aan toenmalig Tv-weerman Armand Pien het weerbericht te vervalsen. Ten gevolge van die ramp werden miljoenen mensen besmet en vielen — en vallen vandaag nog steeds — duizenden doden. Door de straling uit Tsjernobyl zullen nog vele tienduizenden overlijden aan kanker.

Op 11 maart 2011 was er een zeebeving met tsunami met 24.000 doden nabij het Japanse Fukushima waar het tot een kernramp kwam en enkele maanden later werd melding

gemaakt van een radioactief eiland van Japans schroot ter grootte van Texas dat voor de Westkust van de VS dreef.

Maar naast kerncentrales baren ons ook de *kernwapens* (*A-bom* en *H-bom*) zorgen. Bij de ontploffing van een atoombom stijgt de temperatuur tot 4000° Celsius. Op 6 augustus 1945 in Hiroshima en drie dagen later in Nagasaki vielen een kwart miljoen doden — velen verdampten terstond ter plekke — en later kwamen nog vele honderdduizenden door stralingsziekte om. In 2009 waren er meer dan 23.000 kernwapens verspreid over de hele wereld en veel krachtiger nog dan de A-bom uit WOII. Ook over de kernwapens die sinds 1964 in het Belgische Kleine Brogel staan opgesteld, wordt de bevolking door de regering belogen. ([Zie het artikel *Kernwapens Kleine Brogel staan er omdat regering dat wil van Lode Vanoost*](#)).

Verwijzingen:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Auto>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Nicolas-Joseph_Cugnot

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Trein>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Nikolaus_Otto

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Vincke>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Benzine>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Fijnstof>

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/verkeer_vervoer/verkeer/ongevallen_slachtoffers/verkeersslachtoffers/

Zie ook: [J. Bauwens, *Van ruilmiddel tot God: enkele bedenkingen over het geldwezen* / Jan Bauwens - Serskamp, 2014. 623 pp.; geïllustreerd; 21 cm.](#)

(1) Deze beroemde zin komt uit Goethe's gedicht *Natur und Kunst*:

Natur und Kunst.

*Natur und Kunst, sie scheinen sich zu fliehen,
Und haben sich, eh' man es denkt, gefunden;
Der Widerwille ist auch mir verschwunden,
Und beide scheinen gleich mich anzuziehen.*

*Es gilt wohl nur ein redliches Bemühen!
Und wenn wir erst in abgemeßnen Stunden
Mit Geist und Fleiß uns an die Kunst gebunden,
Mag frei Natur im Herzen wieder glühen.*

*So ist's mit aller Bildung auch beschaffen:
Vergebens werden ungebundne Geister
Nach der Vollendung reiner Höhe streben.*

*Wer Großes will, muß sich zusammen raffen;
In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister;
Und das Gesetz nur kann uns Freiheit geben.*

(Bron: Goethe, J. W.: Was wir bringen. Vorspiel, bey Eröffnung des neuen Schauspielhauses zu Lauchstädt. Tübingen. Cotta 1802, 80 S., Erstausgabe, Oktav-Format. Halbleder d. Zt. Provenienz: Bibliothek der Grafen von Schönborn Buchheim (mit Bibliotheksetikett auf Einband). Het gedicht Natur und Kunst zou in 1800 geschreven zijn).

(1) Joseph Kennedy, de vader van president JFK, was een zakenman in aandelen en vastgoed die journalisten omkocht en die rijk werd met de handel in alcohol tijdens de 'drooglegging'; in 1957 zou hij tot de top 20 van de rijkste Amerikanen hebben behoord. (Zie: https://nl.wikipedia.org/wiki/Joseph_P._Kennedy_sr.) .

(2) Dit leidde tot het aftreden van president Nixon in 1974.

(3) Zie onder meer: "*Het bezuinigingsscenario en wat het verbergt*", artikel d.d. 29 juni 2014: <http://www.bloggen.be/tisallemaiet/archief.php?ID=2543368> .

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Plastic>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Plastic>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Plasticsoep>

Over het zgn, 'aanvaardbaar aantal slachtoffers':

<http://www.bloggen.be/tisallemaiet/archief.php?ID=2232144>

Struisvogelpolitiek: de verlokking van de zekerheid is die van de dood. Enkele beschouwingen bij de hardnekkige neiging tot minimalisering van het gevaar bij de Wetteraars in de week na de giframp van 4 mei 2013:

<http://www.bloggen.be/tisallemaiet/archief.php?ID=2225863>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Treksprinkhaan>
<http://www.online-bijbel.nl/bijbelboek/Exodus/10/1-20>
<https://www.youtube.com/watch?v=1YNy2R3hg2Q>
<https://www.youtube.com/watch?v=MTOgUjMcQWk>
<https://en.wikipedia.org/wiki/DDT>
<https://en.wikipedia.org/wiki/Insecticide>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Dichloordifenyiltrichloorethaan>
https://nl.wikipedia.org/wiki/Rachel_Carson
<http://www.mo.be/artikel/ddt-alive-and-kickin>
https://nl.wikipedia.org/wiki/Chemisch_bestrijdingsmiddel
https://nl.wikipedia.org/wiki/Genetische_technologie
http://www.vvog.info/groen_in_de_marge.asp?detail=74
<http://www.demorgen.be/wetenschap/bijensterfte-nergens-in-europa-zo-hoog-als-in-belgie-a1845064/>
http://www.joop.nl/groen/detail/artikel/31156_oorzaak_bijensterfte_gevonden/
<http://www.vmx.be/bijen-sterven-als-vliegen>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kernenergie>
https://nl.wikipedia.org/wiki/Radioactief_afval
https://nl.wikipedia.org/wiki/Land%27s_End
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Antikernenergiebeweging>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kernwapen>
[https://nl.wikipedia.org/wiki/Hiroshima_\(stad\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Hiroshima_(stad))
https://nl.wikipedia.org/wiki/Kernramp_van_Tsjernobyl
https://nl.wikipedia.org/wiki/Kernramp_van_Fukushima